

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 322)

Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/715)

T.C.

Başbakanlık

9.12.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-775/5402

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.12.2003 tarihinde kararlaştırılan “Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere, 30.7.2003 tarihli ve 4963 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, çocuk mahkemelerinin görevi suç tarihinde onbeş yaşını bitirmiş olup onsekiz yaşını doldurmamış bulunanları da kapsayacak şekilde genişletilmiş, yine 4963 sayılı Kanunla 2253 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılarak suç tarihinde onsekiz yaşından küçük bulunan çocukların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde değil çocuk mahkemelerinde yargılanması yolu açılmıştır.

Yapılan bu değişiklikler sonucunda, çocuk mahkemelerinin görev alanındaki genişlemeye bağlı olarak, çocuk mahkemelerinde görülen işlerde yoğun bir artış olduğu, ayrıca 2253 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ve çocuk mahkemelerinin büyükşehir belediyeleri hudutları içinde kalan ilçelerde kurulmasını yasaklayan hükmün, çocuklar hakkında yürütülecek hazırlık soruşturması, yargılama ve uygulanacak tedbirler ile çocukların topluma yeniden kazandırılmasında yürütülen çalışmalar olumsuz yönde etkilediği, büyükşehir belediyesi hudutları içinde kalan ve merkez nüfusu yüzbinin üzerinde bulunan ilçelerde de çocuk mahkemesinin kurulmasının çocuğun topluma yeniden kazandırılmasında ve yargılama hukuku kurallarını bütünüyle uygulayabilmede daha etkili sonuçlar doğuracağı göz önünde bulundurularak bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile; 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmak suretiyle çocuk mahkemelerinin büyükşehir belediyeleri hudutları içinde kalan ve merkez nüfusu yüzbinin üzerindeki ilçelerde de kurulabilmesi imkânı sağlanmaktadır.

Madde 2. - Madde ile; 2253 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda, büyükşehir belediyesi hudutları içinde kalan il ve ilçelerde kurulacak çocuk mahkemelerinin yargı çevresi yeniden belirlenmektedir.

Madde 3. - Yürürlük maddesidir.

Madde 4. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

25.12.2003

Esas No. : 1/715

Karar No. : 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 16.12.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (1/715)", Komisyonumuzun 25.12.2003 tarihli 35 inci toplantısında Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı, Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Köksal Toptan</i> Zonguldak	Başkanvekili Halil Özyolcu Ağrı (Toplantıya katılmadı)	Sözcü <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale
Kâtip Hasan Kara Kilis (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Mehmet Ziya Yergök</i> Adana	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya
Üye <i>Orhan Yıldız</i> Artvin	Üye Yüksel Çorbacıoğlu Artvin (Toplantıya katılmadı)	Üye Semiha Öyüş Aydın (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Feridun Ayyazoğlu</i> Çorum	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum	Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep
Üye Esat Canan Hakkâri (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Recep Özel</i> Isparta	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Harun Tüfekçi</i> Konya	Üye Kerim Özkul Konya (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya	Üye <i>İsmail Bilen</i> Manisa	Üye Orhan Eraslan Niğde (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Ömer Kulaksız</i> Sivas	Üye Mehmet Nuri Saygun Tekirdağ (Toplantıya katılmadı)	Üye Bekir Bozdağ Yozgat (Toplantıya katılmadı)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ÇOCUK MAHKEMELERİNİN KURULUŞU, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “büyükşehir belediyeleri hudutları içinde kalan ilçeler hariç”, ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2. - 2253 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 7. - Çocuk mahkemelerinin yargı çevresi kurulduğu il ve ilçenin mülkî sınırlarıyla belirlenir. Ancak yargı çevresi ihtiyaca göre, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca değiştirilebilir.”

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

ÇOCUK MAHKEMELERİNİN KURULUŞU, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı V.

R. Akdağ

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

B. Yıldırım

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı V.

A. Aksu

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu